

Sandet til frugtbar Muldjord; men dette er efter min Mening en feil Anskuelse. Det maa, som sagt, være denne Anskuelse, der bringer ham til saa bestemt at holde paa at give Banen et vestligt Sving ud i Heden; thi med Hensyn til Statens Risiko troer jeg virkelig, at den ærede Rigsdagsmand ved nærmere Overveielse (Tscherning: Nei, jeg har overveiet det.), om ikke i Aar saa ad Aare, vil indrømme mig, at der er langt mindre Risiko for Staten ved at garantere en Jernbane, der anlægges igjennem frugtbare, folkerige Egne og berører en saa stor og betydelig Stad som Randers (Tscherning: Er det en betydelig Stad?) — ja efter vore Forhold er den betydelig — end ved at garantere en Jernbane, der flaaer en Bugt ind i Heden. For at komme til den rette Bedømmelse af de to foreliggende Forslag maa man altsaa vel vogte sig for at sammenblende den nominelle Garanti med den virkelige Risiko. Man behøver ikke her at minde om, hvad der tidligere er anført, at Randers allerede siden den 14de November savner sin Havn, at altsaa denne Bye tilligemed sit rige Opland naturligen maa søge sin Udførsel igjennem det Sted, hvor Havnen er aaben, og selvfølgelig vil i rigt Maal benytte den Jernbane, som fører dertil. Iøvrigt er dette Punkt jo af en forholdsvis underordnet Betydning for den ærede Rigsdagsmand; thi det, som er Hovedsagen, at der skal gaae en Jernbane fra Aarhus til Struer, er han villig til at gaae ind paa. Han omtaler rigtignok, at man skal foretrække at faae en Længdebane, naar man kan faae den for 400,000 Rbd. aarlig, og dersom der forelaae Noget, der i saa Henseende kunde ligne et Forslag, skulde jeg ikke være utilbøielig til at tiltræde det. Det er jo imidlertid ikke Tilfældet, og det nytter derfor ikke at opstille saadanne gunstige Projecter. Det vilde jo være endnu fordelagtigere, hvis man kunde faae en Længdebane for 200,000 Rbd. aarlig; men, dersom man skulde kunne gaae ind paa saadanne Projecter, maatte et Forslag fremtræde i en mere alvorlig Stikelse, ialfald maatte det fremkomme i et Ændringsforslag til Loven af 31te Juli 1853. I denne Henseende maa jeg tilstaae, at det

Forslag, der er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Hjørring Amts 2den Valgkreds (Bischoff), er langt alvorligere; han gaaer rolig ind paa Sagen og opfører 20 Millioner dertil. Imidlertid forekommer det mig dog, at man ved at gaae ind paa dette Forslag egentlig ikke kommer ud af den Forlegenhed, der foreligger, idet Mange endnu ikke ret have klarret sig det Spørgsmaal, hvilken Retning Længdebanelen skal have, hvorom det jo er nødvendigt at danne sig en fast og bestemt Mening, førend man kan gaae ind paa et saadant Forslag. Dertil kommer endnu en Omstændighed, som jeg ikke nægter ogsaa har sin Vigtighed og Betydning, nemlig at vi, førend vi engagere os med en saa betydelig Sum, maae ønske at have et Overblik over vor finansielle Tilstand, maae nogenlunde være paa det Reene med de store finansielle Spørgsmaal, som for Tiden foreligge og endnu ikke ere løste. Dersom det ærede Fleertal kunde tilbyde at udføre deres Forslag for 400,000 Rbd., vilde dette i høj Grad friste mig til at gaae ind derpaa, men saaledes som det nu foreligger, forekommer det mig, at det mere staaer som en Anke imod dem, der vilde have det forkastet, mere staaer som Noget, der vil friste os ind paa disse endeløse Forhandlinger, hvoraf det dog har vist sig, at der ikke udkommer noget egentligt Resultat, end som Noget, der er alvorlig meent. Jeg troer derfor, at vi maae blive staaende ved det Forslag, der er stillet af den ærede Mindretal og tiltraadt af Indenrigsministeren. Forsaavidt som den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har nævnt Holstebro som det Punkt, hvor Banen bedst skulde ende, da troer jeg ogsaa, at dette staaer i Forbindelse med hans særegne Mening, at man helst skal lade en Bane ende ved et Landpunkt, og at den ikke maa løbe til en Søhavn. Jeg skal villig indrømme, at jeg troer, at Jernbanen, naar den føres til Struer, nødvendigvis inden lang Tid vil komme til at naae til Holstebro paa Grund af den ingenlunde ubetydelige Handel, som der finder Sted; men det forekommer mig imidlertid klart, at man ved Forhandlingen om nærværende Bane maa blive staaende ved en Havn ved Venø Bugten.